

“דם מסוכן”: בעקבות החלטת בית הדין האירופי לצדק Léger v. Ministre des Affaires Sociales (C- 528/13) (ברשת - C)

מבזק הארות פסיקה זה עוסק בהחלטת בית הדין האירופי לצדק (Court of Justice of the European Union), בבקשה להכרעה מקדמית (Preliminary Ruling), בעניין סירוב קבלת תרומת דם על רקע נטייה מינית. הבקשה הוגשה על ידי ג'ופרי לז'ה כנגד ממשלת צרפת, על רקע סירוב רופא מטעם ארגון שירותי הדם של צרפת לקבל את תרומת הדם שלו, כיוון שקיים יחסי מין עם גבר. מוקד הדיון בחוות הדעת, הוא מדיניות הבריאות המעוגנת בדירקטיבה האירופית ביחס לתרומות דם של גברים הומוסקסואלים. המדיניות המעוגנת בנספחה השני של הדירקטיבה האירופית מס' 2004/33/EC נובעת, בין היתר, מתפישה כי התנהגות מינית הומוסקסואלית של תורם, מגדילה את פוטנציאל הסיכון של מקבלי תרומות הדם ממחלות מדבקות.

בית הדין דן בשאלה האם עובדת נטייתו המינית של אדם, מתייגת אותו כבעל 'סיכון גבוה' להעברת מחלות זיהומיות חמורות על ידי תרומת דם, כך שמוצדקת דחייה קבועה של תרומתו מטעמים של בריאות הציבור. או, שמא יש בעובדה זו כדי לראות תורם כאמור, בהתאם לנסיבותיו הפרטניות, כבעל פוטנציאל 'סיכון', כך שמוצדקת רק דחייה זמנית של תרומתו.

בית הדין האירופי לצדק קבע, כי נוכח עוצמת הפגיעה הגלומה בדחיית קבע, אין להסתפק ב'סיכון' בלבד, ויש לבחון אם הסיכון הנובע מקבלת תרומת דם מגבר שקיים יחסי מין עם גבר, עולה כדי 'סיכון גבוה'. נקיטת מדיניות של דחייה קבוצתית גורפת, פוגעת בעקרון השוויון ומפלה על רקע נטייה מינית.

על סמך בחינת מדיניות הבריאות הנוהגת בצרפת וביתר מדינות האיחוד האירופי, תוך הבחנה בשני היבטים – בריאות הציבור וההיבט המשפטי, העריך בית הדין כי בצרפת גברים הומוסקסואלים נמצאים בקבוצת סיכון העשויה לשאת מחלות מדבקות – ולפיכך המדיניות בצרפת מוצדקת. לפיכך, תוך התחשבות בעקרון המידתיות, בהיעדר טכניקות אפקטיביות יותר או מכבידות פחות מזו הנוהגת לאיתור מחלות זיהומיות ולהבטחת ההגנה על בריאות הציבור, דחה בית הדין את הבקשה. עו"ד עדי ניב-יגודה ועו"ד אסף וייס מאירים את פסק הדין.

מעבר להחלטה ולהארות הפסיקה, בלחיצה עליהן

פסק הדין: Geoffrey Léger v. Ministre des Affaires sociales, C-528/13

הודעה לעיתונות מטעם בית הדין האירופי לצדק: Press Release No 46/15

הארה 1: עדי ניב-יגודה ואסף וייס – מדיניות "דחייה קבועה" של קבלת תרומת דם מגברים שקיימו יחסי מין עם גברים – שמירת בריאות הציבור או הפליה פסולה